

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Zima se opět zapoměla a byla mírná jak beránek. Když však zjistila, že ji má astronomicky střídát jaro cení na nás zuby. Zdá se, že čtvero ročních období zmizí v propadlišti historie a my budeme mít pouze pseudoléto a pseudozimu.

Motto

„Člověk je tvor, který byl obdařen rozumem, avšak ne návodem, jak ho použít.“

Z citátů, reklam, inzerátů a... .

„Čtyři věci nejdou vrátit: hozený kámen, vyřčené slovo, zmařená příležitost a uplynulý čas. Tak s nimi zacházejte obezřetně!“

„Po trávě se nechodí, po trávě se směje“.

„Učili nás - nedali jsme se!“

„Co tě nezabije, to se tě pokusí zabít znovu“.

Víte, že?

- V ČR existuje nespočetné množství různých náboženství a sekt. Nikdo přesně neví jejich počet. Chcete se o některých aspoň něco málo dozvědět?
<http://www.sweb.cz/skinhead/sekty.htm>
- V aljašském Anchorage zemřela ve věku 89 let M.S. Jonesová, poslední čistokrevná příslušnice malého národa Ejaků. S ní vymřel i jejich jazyk (jeden z 6 912ti jazyků zeměkoule). Dalších asi 200 jazyků je před vymřením, protože jimi mluví vždy asi jen deset lidí. Jazyků, kterými mluví aspoň milion lidí je 347 a zahrnují 94% světové populace.
- Mladé Australance se po transplantaci jater údajně samovolně změnil Rh faktor krve a dívka rovněž přejala imunitní systém dárce orgánu. Je to první takový zaznamenaný případ na světě. Pacientka měla původně krevní skupinu 0 s negativním Rh faktorem, ten se však změnil na Rh pozitivní. Tento typ měl přitom dárce jater.
- Léčba kmenovými buňkami u lidí je předmětem zuřivých debat. U zvířat se už začala používat. Spravila například šlachu dostihového koně.
<http://www.osel.cz/index.php?clanek=3255>
- Je lidská funkce genů navozená jídlem? Člověk a šimpanz mají velmi podobné geny, ale nikdo si je mezi sebou nesplete. Markantní rozdíl mezi člověkem a šimpanzem se připisuje odlišné funkci genů. Čínsko-německý tým prokázal, že část těchto odlišností je dána různým jídelníčkem.
<http://www.osel.cz/index.php?clanek=3265>
- Muži v ohrožení! V Newcastle vytvořili spermatogene, spermatické zárodečné buňky z kmenových buněk kostní dřeně izolované z ženského těla. Ještě před tímto krokem se spermatogenezi (vývoj a zrání spermií) podařilo odborníkům z Newcastle University vyvolat použitím kmenové buňky, izolované z kostní dřeně muže. Technologie by mohla nabídnout lesbičkám možnost zplodit dítě, které by bylo stoprocentně z těl obou žen. Zplodit by mohly ovšem opět jediné ženu, neboť z jejich těla není možné získat spermiu s chromozomem Y.
- Lidský mozek není připraven utkat se s pravděpodobností. Selhává i na jednoduchých úlohách. Zajímavě to dokumentuje následující odkaz.
<http://www.scienceworld.cz/sw.nsf/ID/074950B01E925CE6C12573C800473845?OpenDocument&cast=1>

- Kde tedy všichni jsou? Fermiho paradox a problém mimozemského života, zajímavý článek najdete na:

<http://www.scienceworld.cz/sw.nsf/ID/24215FFB4F701F2BC12573ED003A3726?OpenDocument&cast=1>

Dnešní Koniášové

Předchozí generace měly jasné morální zakotvení dané ať už přímo křesťanstvím nebo křesťanskými principy, které prorostly do občanské společnosti. Ideologické veletoce minulého století s tímto zakotvením však poněkud zamávaly a vše se relativizovalo. Účel začal svítit prostředky a téměř vše se dalo zdůvodnit nějakým „vyšším“ principem. Přiměřenost a tolerance se staly nedostatkovým zbožím a linkovat lidem jak mají žít se stalo standardem. Vedle velkých ideologií se toho chytili i různí „vizionáři“ a hnutí prezentující své názory jako jediné správné a povinné pro ostatní. Ať už se jedná o zákaz potratů, kácení stromů při nové výstavbě, blokování jaderné energetiky, ochrana žab před dálnicí nebo něco dalšího. Klasickým případem na mezinárodní úrovni je hnutí Greenpeace. Dokonce i dobré myšlenky lze prosazovat nevhodnou formou. Vizionář by přece své názory měl šířit jako nabídku. Vysvětlovat, přesvědčovat a získávat pro své názory stoupence, až by se tyto názory nakonec staly většinovými. Tak se prosadil třeba heliocentický světový názor s planetami obíhajícími kolem slunce. Ano trvalo to dlouho a stálo to i oběti. Dnešní vizionáři nechtějí čekat a tolik investovat. Chybí jim pokora a trpělivost. Uchylují se proto k nátlakovým akcím. Zabíjejí dopravu, soudními spory protahují a prodražují nové výstavby, prostě prosazují svůj menšinový názor násilím. Chtějí ho prosadit i za cenu omezení svobody a nepohodlí jiných nezúčastněných. Svou myšlenku devalvuji její formou. Proč se nespokojí s tím, že podle svých zásad budou žít sami, dáváje tím příklad možná hodný následování? Jakou hodnotu má menšinový názor a kolik mu má být dopřáno sluchu? Kdysi v tom bylo jasno. Většina lidí si to nepřeje, tak s tím neotravujte. Konec dvacátého století přinesl spolu s nápravou ideologických přehmatů, rasových a koloniálních útisků i zvýšenou citlivost k právům a názorům menšin. Chránit slabé se stalo nejen posláním, ale někdy až posedlostí těch většinových. Že by pozdní pokání? Kyvadlo se překmitlo až na stranu pozitivní diskriminace. Při výběrovém řízení v USA raději vyberou černošského (pardon Afroamerického) vysokoškolského kandidáta, než aby se vystavovali podezření z rasistické předpojatosti. Zachránění Kosovští Albánci se nyní chystají destabilizovat region vyhlášením své nezávislosti. Mají zastánci endemických rostlin a živočichů naší přírody právo ve jménu svých názorů a zálib léta blokovat výstavbu dálnic v klíčových místech i za cenu zvýšených exhalací a zdravotních obtíží v řadě projížděných měst a vesnic? Tady už je to o zvýšení počtu dopravních nehod, škod, obětí, alergiích a jiném zdravotním poškození. Za to přece běžné populaci ty rostliny a živočichové, byť by byli sebezvěčnější nestojí. Proč si ochránci myslí, že za každou cenu musí být po jejich? Nebylo by

uměřenější říkat, když to moc nestojí a nekomplikuje, pamatujte také na ty rostliny a polní zvěř. Na to by jistě slyšela i většina. Konec konců v zezelenalé Evropě je ochrana přírodního prostředí jednou z předních priorit a nepochybně se stane i příčinou našeho zaostávání vůči světu. Hejna špačků ničí úrodu vinařům, kormoráni vyžírají rybníky rybářům, ale běda, kdyby ti pozvedli brokovnice. Majitelé budov se děsí, aby nebyly prohlášeny za chráněnou památku nebo nespady do chráněné oblasti. Starostové Šumavy nechtějí zvětšovat národní parky, naopak tam přilákat více turistů. Proč vzniká až posedlost ochrany? Jednak špatné zkušenosti z minulosti včetně divokého a nešetřného rozvoje průmyslu a pak řada oblastí ochrany se sama stala dobrým byznysem. Podívejte jen kolik lidí se žíví oblastí vlivu člověka na globální oteplování a agendou kolem snižování exhalací oxidu uhličitého. Či obchodováním s moderními odpustky – povolenkami na jeho vypouštění. Před sto lety, když se pan továrník rozhodl postavit ve městě fabriku, všichni se těšili, že bude práce a lepší životní úroveň. Dnes bude hlavní starostí lidí jestli nebude náhodou hlučná, páchnout a co kdyby z ní někdy něco uniklo. Fenomén narůstající složitosti nám stejně neumožní objektivně se orientovat v těchto komplexních problémech a proto to většinou zůstává na ploché, populistické mediální úrovni. Co je na tom špatného? Především to, že stále více lidí se zabývá aktivitami typu bořit, bránit a zakazovat, místo aby něco tvořili a vytvářeli. V tom je problém. Stáváme se civilizací hašteřivých negativistických jedinců, kteří dobře vědí, proč něco ne, házejících klacky pod nohy těm nemnohým, kteří by ještě nedej bůh chtěli něco tvořit. VH

Kdo za to může?

Muži si ve své emocionální otrlosti a malé představivosti vykoledovali pověst ignorantů, kteří neprojevují dostatečný zájem o manželku a rodinu. Bazírují jen na svém pivku, klidu na gauči nebo vysedávání u počítače. Není pak divu, že když věci nejdou jak mají (rozuměj, jak by MĚLY jít), je viník jasný. „Tak vidíš, uteklo mi na plotně mlíko, ale to jen proto, že stále necháváš ty špinavý ponožky ležet pod křeslem“. Ženy jsou z nějakého záhadného důvodu přesvědčeny, že muži říkají věci, které mají zcela jiný, většinou mnohem negativnější význam, než se zdá. Jejich schopnost udělat z komára velblouda jde tak daleko, že pokud si člověk do pěti minut hlasitě nevšimne, jak jim nový účes sluší, vydedukují z toho, že vypadají jako splhlé slepice a vyhodily ty čtyři stovky naprosto zbytečně. A nespraví to nějaké zabručení „Jo, je to hezký“. To snad raději rovnou mlčte! Nebo si vysloužíte „No jo, to když se do výtahu cpe Nováková s tím novým mikádem a sukni do půli stehem, to ti můžou voči vypadnout“. Nikdo totiž neumí tak dobře vidět souvislosti věcí, jako žena. A to souvislosti překvapivě i triviální. Žena, které vzkypllo mléko, dobře ví, že si měla dávat větší pozor a pohlídat ho. Ale současně cítí, že kdyby s ní muž víc komunikoval nebo ji trochu pomohl, nemusela by být tak uhoněná a vystresovaná a určitě by to zvládla. Muži mají rádi jasnou jednoduchost, ženy naopak milují varianty a slůvko „kdyby“. Jsou přesvědčeny, že kdybychom byli jen trochu vstřícnější, eliminovalo by to většinu průšvihů. Těch obecných i těch jejich. A proto jsme tak dobrými univerzálními viníky. Děláme si to ostatně sami. Ženy totiž nejsou neuznalé. Zkuste

se na pár dní překonat, zahodit noviny, vypnout počítač, věnovat se své ženě, povídat si s ní, obletovat ji a hlavně chválit. Rozkvetete vám před očima a kam se hrabe Nováková z třetího patra. Začne vám vyvařovat, obletovat vás a dělat vám milostné návrhy. Protože napravený viník, to je něco jako princ na bílém koni a patří do kategorie ženských snů.

z knihy "Vše, co jsem v životě potřeboval vědět mi pověděla má žena".

Nesprávné závěry jsou tak snadné

Je tak snadné dospět k nesprávným závěrům. Ať už statistickým nebo v modelové úvaze. Jsou známy žertovné příklady typů:

„Japonci jedí velice málo tuků a trpí méně infarkty, než Britové nebo Američané. Mexičané jedí hodně tuků a také trpí méně infarkty, než Britové nebo Američané.

Japonci pijí velice málo červeného vína a trpí méně infarkty, než Britové nebo Američané. Italové pijí nadměrná množství červeného vína, ale také trpí méně infarkty, než Britové nebo Američané.

Němci pijí hodně piva a jedí spoustu klobás a tuků a trpí méně infarkty, než Britové nebo Američané.

ZÁVĚR: Jezte a pijte co chcete. Je jasné, že to, co ve skutečnosti zabíjí, je angličtina“.

Nebo když naší planetu pozorují mimozemšťané a vidí lidi pít whisky se sodou, brandy se sodou a zapíjet další alkoholické nápoje sodou, dojdou k logickému závěru, že za ten opojný účinek může právě ta bezbarvá bublinková soda. Můžeme statisticky porovnávat desetitisíce údajů, ale když jsme mezi zkoumané faktory nezahrnuli právě ten zodpovědný za hledaný účinek dospějeme exaktním způsobem k nesprávnému závěru. A realita, která nás obklopuje se zdá mít takřka nekonečný počet faktorů a atributů. Není proto divu, že náš život je plný falešných závěrů a obecně přijímaných omylů. Přispívají k tomu i média. Lidé mají stále sklon považovat to, co je vytištěno úhledným barevným tiskem za pravdivé. Ale média a internet jsou obrazem nás všech a vedle užitečných informací se zde logicky nacházejí informace lživé, ať už omylem nebo záměrně. A na nás je abychom k informacím, které přijímáme zaujali nějaké stanovisko. Často je to velmi obtížné, když je záležitost velmi složitá nebo leží v jiné profesní oblasti. Proto bludy jsou nevymýtitelné a budou lidstvo provázet i v budoucnosti.

VH

Nevážně o původu názvů

Orál

Orálně erotické praktiky nemají svůj původ ve sladké Francii, jak se řada lidí mylně domnívá, ale jejich počátek je třeba hledat na českém a moravském venkově. Již ve staré lidové písni při otcově výslechu totiž synek připouští: "Orál jsem orál, ale málo, kolečko se mi polámalo".

Nechat na holičkách

V královských Vinohradech byl kadeřnický salon Eman a v něm pracovaly počátkem století tři pohledné holičky. Dragouni z místního jízdního pluku se tam rádi nechávali stříhat. Jednou tři švarní dragouni pozvali dívky na flám a k ránu to pochopitelně po řádné pitce skončilo v činžáku, kde holičky přebývaly. Když už se schylovalo k očekávanému završení dostali však dva z dragounů najednou strach - snad aby si nezadali či z venerické choroby a raději zmizeli. Ten nejvíce zmožený dragoun se tak stal obětí pomsty rozlíčených holiček. Když se ráno dobelhal do kasáren zle vyčítal kumpánům, že ho "nechal na holičkách". V kasárnách z toho bylo velké veselí a tak nové úsloví bylo na světě.

Kořeny

O velikonočních jsem ve večerních hodinách shlédl na ČT2 zajímavý francouzský film o významném svátku hlavních náboženství – židovského, křesťanství a islámu. Obsahoval autentické záběry bohoslužeb a názory věřících. Poskytoval objektivní obraz a proto nutil k zamyšlení. V tu chvíli jsem si uvědomil rozdílnost kulturních kořenů a to byla jen malá část z kulturního koktailu naší planety. Nabízí se otázka, zda takto rozdílní lidé spolu mohou dlouhodobě žít a spolupracovat a sdílet základní ideje nezbytné pro přežití. To lidské a inteligentní nabádá k optimismu, zejména se stále se zvyšující vzdělaností. Ale své kulturní kořeny v sobě máme pevně vrostlé, podobně jako geny. Tím, že jsme různí se vůči sobě vymezujeme a diferencujeme už znamená soutěživost a ta první stadium boje. Nežijeme totiž v prostoru neomezených zdrojů, které by navíc byly za babku. Na všechny se nedostane tolik území, potravy, energie, vody a dalšího, kolik by potřebovali nebo si přáli. Při dělení máme přirozenou tendenci favorizovat lidi nám kulturně i geneticky bližší, kterým lépe rozumíme. Biologie a genetika nám ukázala, že v přírodě probíhá lýtý boj genů o nadvládu a prosazení se. Není to žádná selanka a geny dělají vše možné, aby vytlačili své konkurenty a zaujali jejich místo. Nabízí se podezření, zda také myšlenky a kulturní kořeny se nechovají jako geny a nechtějí se šířit na úkor ostatních, tu agresivněji a tu mírněji. Nově etablovaným vědním oborem, který se vydal na poněkud nebezpečnou půdu, je memetika. Možná i trochu nechtěně ji založil Richard Dawkins v roce 1976, když ve své populární knize „Sobecký gen“ naznačil, že geny nejsou jediné replikátory, s nimiž se můžeme potkat v našem světě. Navrhl při tom termín mem (krácením z mimem; od mimesis – napodobování) pro replikátor analogický genu a odpovědný za kulturní evoluci. Příklady memů jsou pojmy jako bůh, příroda, spravedlnost, dobro, zlo, nenávisť, láska, vlastenectví, povinnost, národ...ale také způsob výroby zbraní, vztah k přírodě, k rodině, k využívání sdělovacích prostředků. Memeplexy pak představují skupinu memů, šířících se společně. Takovými memeplexy jsou ideologie a náboženství. Ze zkušenosti víme, že některé jsou velmi stabilní a agresivní.

My všichni jsme denně vystaveni mnoha různým memetickým tlakům. Nespočetné memy soutěží o to aby nás „infikovali“ a my se stali jejich šířiteli nebo aspoň příznivci. Od humorných vtipů až po různá desatera ekologických a klimatických aktivistů a odpůrců potratů. Mezi globální memy pak patří hlavně myšlenky globalizace, náboženství a terorizmu. Jedním z nejkontroverznějších memeplexů poslední doby je islámský fundamentalismus. Jeho nebezpečí nespočívá v atraktivnosti pro euro-americkou kulturu, ale v jeho expanzi a nesmiřitelnosti. Díky štědré imigrační a sociální politice počet muslimů v Evropě v druhé polovině minulého století exponenciálně rostl. Imigranti se neasimilovali, ale šíří své učení v nové domovině. Toto spolu s rozdílem v porodnosti představuje pro původní obyvatelstvo tikající časovanou bombu. Někteří islámští proroci hlásají „našimi největšími zbraněmi jsou dělohy našich žen“. A jak je to účinná zbraň se v poslední době přesvědčili Srbové ve svém historickém Kosovu. Schyluje se tedy ke katastrofě nebo dokáže postupující ekonomická globalizace smazat kulturní rozdíly? Humanistická, racionální a pluralistická Evropa nikdy neuměla čelit protivníkům, kteří nectili její hodnoty. Ať už To byl Hitler nebo Stalin, vyjednávací výsledky byly tristní. Vyjednávání o budoucnost a zdroje tak trochu připomíná tzv. „věžňovo dilema“ v teorii her. Je sice hezké, že

spoluprací mohou oba získat více, ale je zde riziko zrady a nespolupracující partner má své jisté. Dovedu si představit strategii fundamentalistického islámu. Navíc islám dovede držet při sobě, ale diskutující Evropa ne. USA jsou na tom z toho hlediska mnohem lépe a dovedou důrazněji hájit své dlouhodobé zájmy i za cenu přijetí kontroverzních rozhodnutí. Je tedy hospodářsky dominující euro-americká civilizace se svými demokratickými hodnotami odsouzena k vývojovému zániku? Ostatně nebylo by to poprvé. Jakoby se dominantní civilizace posouvaly v průběhu historie východo-západním směrem. Od Staré Číny přes Mongoly a Orient k Řecku, Římu a Evropě. Ta pak předala štafetu USA. A po ní vyrostlo Japonsko a nyní vzplanula opět nova Číny. Sveze se na této vlně znovu Islám? Vypukne nakonec globální bitva dějin mezi demokracií a technologií na jedné straně a vírou a přelidněním na straně druhé? Může to být evoluční reakce přelidněné planety s ubývajícími zdroji. My máme tendenci považovat tyto myšlenky jaksi za společensky nepřijatelné a podléháme iluzi, že jednáním a dohodou lze dospět k rovnováze. Ale podívejte se na úspěšnost a efektivnost OSN. Měli bychom však diskutovat i tyto scénáře, zvláště když se honosíme svobodou slova. Ne však z hlediska demokratičnosti, ale spíše z pudu sebezáchovy. Zatím na naší straně stojí mohutná technologická převaha, ale ta se pomalu rozplývá globalizací, kterou jsme iniciovali. Navíc většinu krve, která živí naši ekonomiku ovládá islám. To nejsou dobré zprávy. Můžeme je ignorovat a bagatelizovat, ale ony se budou vracet se stále větší naléhavostí. VH

Zajímavá logická úloha

Dozorci ve vězení se nudí, tak u večere vězňům oznámí, že si s nimi zahrají hru: Ráno je postaví do řady tak, že každý uvidí na všechny před sebou, ale na nikoho za sebou. Na záda jim náhodně nakreslí barvou červený nebo bílý pruh. Budou se vězňů postupně od zadu ptát a oni smějí říci jediné slovo - buď "červená" nebo "bílá." Když vězeň řekne barvu, kterou má na zádech, může jít domů. V opačném případě bude popraven. Vězni jsou přes noc na společné cele a mohou si dohodnout taktiku. Jaká je nejlepší? Kolik jich přežije? Tak teď řešte nebo se dejte poddat.....

Řešení: Vězni se dohodnou, že jedna barva znamená "sudý počet" a druhá "lichý počet." Poslední vězeň v řadě spočítá (řekněme) bílé pruhy a řekne barvu dle parity, jak se předem domluvili. Má 50% šanci na přežití. Předposlední vězeň pak také spočítá bílé pruhy které vidí. Pokud je jejich parita stejná s tím, co spočítal poslední, tak ví, že má červený pruh. Pokud se liší, tak má pruh bílý. Podobně postupují i ti před ním, jen musí dávat pozor, kolikrát už slovo "bílá" slyšeli. Takže všichni až na jednoho budou na jisto propuštěni a i ten má dobrou šanci! z netu

Jedna cihla váží jedno kilo a půl cihly k tomu. Kolik kilo váží 2 cihly?

Komu dáváte vydělat aneb kolik utrží obchodní řetězce?

Řetězec	mld. Kč/r
1 Schwarz (Kaufland, Lidl)	51
2 Ahold (Hypernova, Albert)	42
3 Tesco	42
4 Makro	39
5 REWE (Bila, Penny)	32
6 Globus	23
7 Tengelmann (Plus, OBI)	21

A slovo závěrem

V důchodu je to pěkné, nemusíte se obávat. Můžete žít po svém a do jisté míry dokonce ignorovat přechod na letní čas. Jen zjistit, který je dnes vlastně den dá trochu více vzpomínání. Věčný víkend má svá kouzla.